

REALITI SHOULARDA FRAZELOGIZMLAR VA SLENG SO‘ZLARNING QO‘LLANILISHI

Axmedova Marjona Nuriddinovna

Annotatsiya: Ushbu maqolada realiti shoular doirasida ishtirokchilarning og‘zaki nutqida frazeologik birikmalar va sleng so‘zlarning qo‘llanilishi tahlil qilinadi. Shou ishtirokchilarining tabiiy muloqoti, ommabop til shakllari va ularning ommaga ta’siri tilshunoslik nuqtai nazaridan ko‘rib chiqiladi.

Kalit so‘zlar: shoular, frazeologizmlar, og‘zaki nutq, teleko‘rsatuvlarda iboralar, frazeologik birliklar, slenglarning qo‘llanilishi.

Abstract: This article analyzes the use of phraseological units and slang in the oral speech of participants in reality shows. The natural communication of the show participants, popular language forms and their impact on the public are considered from a linguistic point of view.

Keywords: shows, phraseological units, oral speech, expressions in television shows, phraseological units, use of slang.

So‘nggi yillarda realiti shoular global va mahalliy televideniye makonida keng tarqalgan, keng auditoriyaga ega bo‘lgan ko‘ngilochar format sifatida tanilgan. Bu janrda ishtirokchilar ko‘pincha ssenariysiz, tabiiy holatda, ya’ni oddiy hayotdagi kabi muloqotga kirishadilar. Ana shu holat ularning nutqida turli til hodisalari, xususan, frazeologizmlar va sleng so‘zlarning faol qo‘llanilishiga olib keladi. Frazeologik birliklar va slenglar realiti shoularning asosiy til uslubiy xususiyatlaridan biri bo‘lib, ular orqali ishtirokchilar o‘z fikrini emotsional, qisqacha va ta’sirli ifoda etadilar.

1. Frazeologizmlarning qo‘llanilishi

Frazeologizmlar — bu o‘zaro bog‘langan, ko‘chma ma’noga ega bo‘lgan barqaror iboralaridir. Realiti shoular tilida ularning qo‘llanilishi asosan quyidagi funksiyalarni bajaradi:

- Emotsional ta'sir kuchini oshiradi.
- Muloqotni obrazli va xalqona qiladi.
- Nutqni jonlantiradi va mazmunini boyitadi.

Misol uchun, qo'l siltamoq iborasining lug'aviy ma'nosi e'tibor bermaslik, umid uzish.

"Unga aytdim, qo'l siltadim".(Asosan, shou ishtirokchilari nutqida uchraydi)

Ko'zini ochmoq iborasi esa haqiqatni anglamoq m'anosida keladi.

2. Sleng so'zlarning qo'llanilishi

Sleng - bu ko'proq norasmiy, yoshlar orasida keng tarqalgan til shaklidir. U realiti shoularda:

- Zamonaviylik effektini yaratadi.
- Auditoriyani jalb qiladi.
- Muloqotga erkinlik va samimiylilik bag'ishlaydi.

Sleng so'zlar tomoshabinga tanish, zamonaviy va erkin muhitda bo'lish hissini uyg'otadi. Shuningdek, ular orqali ishtirokchilar shaxsiy uslubini ko'rsatadi. Sleng — bu rasmiy bo'lmagan, ko'pincha yoshlar orasida mashhur bo'lgan so'zlardir. Ular ko'rsatuvda samimiylilik va yaqinlik yaratadi. Masalan:

- “Zo'r”, “gap yo'q” — maqtov ma'nosida.
- “Shok bo'ldim” — hayratni ifodalaydi.
- “Tema yo'q” — yoqimsiz yoki qiziqarsiz vaziyatni bildiradi.
- “Kruto”, “klass” — yaxshi, ajoyib degani.

Bunday so'zlar yosh tomoshabinlarga tushunarli va yaqin bo'lgani uchun realiti shoularda keng qo'llaniladi.

Realiti shoularda bu hodisalarning roli:

1. Tabiiylilikni yaratadi – suhbatlar sun'iy ko'rinmaydi, balki xalqona va oson tushunarli bo'ladi.
2. Tomoshabinni jalb qiladi – tilning jonli, emotsional shakli odamni qiziqtiradi.
3. Obraz yaratadi – har bir ishtirokchining til uslubi uning

xarakterini ko'rsatadi.

4. Mavzuga kontekst beradi – sleng va frazeologizmlar orqali vaziyatga ijtimoiy va madaniy rang beriladi.

Xulosa:

Realiti shoularda tilning og'zaki, jonli shakllari — frazeologizmlar va slenglar — kommunikatsiyani kuchaytiradi, shouga hayotiylik qo'shadi va ta'sirchan muloqotni ta'minlaydi. Bu holat tilshunoslik nuqtai nazaridan ham o'rganishga arzigulikdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. G'afurov G'. "O'zbek tilining frazeologik lug'ati", Toshkent, 2020.
2. Karimov A. "Til va madaniyat: zamonaviy til hodisalari", Samarqand, 2019.
3. Mamarasulov B. "O'zbek tili uslubiyati", Toshkent, 2021.
4. Realiti shoular video materiallari va transkriptlari (2023-2025).